

Hrdinové z Košare

Na den před 19 lety napadly síly takzvané „Kosovské osvobozené armády“ (UÇK), albánské armády a NATO předsunutou jugoslávskou základnu Košare na albánsko-jugoslávských hranicích.

Útok to byl prudký a pro jugoslávskou armádu nečekaný. UÇK se sice zmocnila základny v Košare, ale hlouběji na území Kosova a Metohije nepronikla, což byl hlavní cíl celé ofenzivy.

Na frontě se v té chvíli nacházelo pouhých 200 příslušníků pohraničních jednotek jugoslávské armády, kteří nemohli být kvůli neustálým náletům jednotek NATO a diverzím UÇK bez prodlení posílení.

Vrchní velení jugoslávské armády dospělo k závěru, že hlavní útok přijde z makedonského území, kde bylo rozmístěno asi 16 000 vojáků NATO. Nikdo nečekal, že hlavní úder bude směřovat z Albánie proti Košare. NATO mělo v té době v Albánii 12 000 vojáků, 30 tanků a tucet helikoptér Apache.

Na pravoslavný Velký pátek 9. dubna 1999 se ve tři hodiny nad ránem spustilo z albánské strany dělostřelecké ostřelování předsunuté základny v Košare: pálila děla, houfnice i minomety a zapojila se i francouzská Cizinecká legie. Útok byl zahájen ve třech směrech: Rasa Košare, Maja Glava a na stanoviště Jugoslávské armády v Košare.

Asi 1 500 bojovníků UÇK zaútočilo na Košare s podporou albánského dělostřelectva, letectva a speciálních jednotek NATO. Na hranici a poblíž ní byly podle oficiálních údajů jugoslávské armády rozmístěny pouhé dvě stovky jugoslávských vojáků. Jugoslávci nemohli prudkému útoku ohromné přesily UÇK, NATO a Cizinecké legie dlouho odolávat, a tak teroristé z UÇK kolem sedmé hodiny večer základnu Košare ovládli. Veleli jim teroristé **Agim Ramadani**, **Sali Ćekaj** (kteří padli v bitvě u Košare) a **Ramuš Haradinaj**.

Po ztrátě předsunutého stanoviště konečně dorazily posily. Několik stovek jugoslávských vojáků pěchoty a speciálních jednotek posílilo obranu hranice a frontu se tak podařilo 19. dubna stabilizovat. Do konce války už zde k žádným větším posunům nedošlo.

Jugoslávci zjistili, že obsluhy albánských děl a minometů dostávají velice přesné pokyny od lidí mluvících italsky a francouzsky. Jejich průzkumníci byli v italských, francouzských, tureckých a britských uniformách, někteří patřili k bosenské armádě.

Vidoje Kovačević – dnes plukovník ve výslužbě, za války náčelník štábu 63. paradesantní brigády – se osobně účastnil bojových operací v Košare. Kovačević prý na vlastní oči viděl, jak tam jeho muži v boji zabili dva černochoy bojující na straně UÇK.

„Měli maskovací uniformy, ale na rukávech francouzské označení,“ říká Kovačević.

Během nejintenzivnějších bojů stálo na jugoslávské straně asi 1 200 vojáků, spojené síly UÇK, dobrovolníků a albánských jednotek čítaly mezi pěti a šesti tisíci muži. UÇK si tak mohla dovolit nechat své síly odpočinout a prostřídat se, Jugoslávci takový luxus neměli.

Soustředění jednotek v okolí Košare UÇK oslabilo, protože musela čtené pozice na albánské straně hranic nechat v podstatě nebráněné.

Vědomí, že pokud dojde k prolomení fronty u Košare, boje s UÇK a NATO se dále vystupňují a jejich rozuzlení navíc bude velice nejisté, pomáhalo udržet na jugoslávské straně velice vysokou morálku. Srbové často útočili i v ledovém dešti, zimě, mlze nebo hlubokém sněhu. Každou svou pozici bránili do poslední minuty, což značně podkopávalo morálku nepřítele.

Plánem UÇK, NATO a Albánců bylo proniknout na Metohiji a přinutit dobře zakopané a zamaskované jugoslávské jednotky k otevřené bitvě, v níž by NATO snadno uplatnilo svou technologickou převahu.

Agresorům se ale podařilo obsadit srbské území pouze o délce čtyř kilometrů a hloubi několika stovek metrů.

Neustálý odposlech vnikl jednomu jugoslávskému rezervnímu důstojníkovi myšlenku na americké navažské indiány za 2. světové války, a tak poručil dvěma romským vojákům navádět jugoslávské dělostřelectvo rádiem svým jazykem, kterému na druhé straně fronty v řadách NATO ani UČK nikdo nerozuměl.

Většinu jugoslávských jednotek rozmístěných podél hranic před bitvou o Košare tvořili obyčejní devatenáctiletí nebo dvacetiletí odvedenci, kteří byli ve vojsku teprve od března 1998.

Bitvy se však v řadách jugoslávské armády účastnily také početné dobrovolnické sbory ze Srbska i zahraničí. Kromě ruských dobrovolníků – kozáků a výsadkářů mezi nimi byli i muži z dalších evropských zemí, takzvanou „internacionální jednotku“ o síle asi třiceti mužů pak tvořili bojovníci ze západní Ukrajiny, Finska, Švédska, Dánska, Nizozemí, jeden Ir a Skot.

Podle velitele 125. motorizované brigády, generálmajora ve výslužbě Dragana Zivanovice padlo na hranicích v oblasti Košare 108 mužů: 18 důstojníků, 53 řadových vojáků, 13 odvedenců a 24 dobrovolníků jugoslávské armády.

„Prosím Tě Pane, abys ve Svém království pamatoval na všechny pravoslavné vojáky padlé na bojišti, protože zemřeli za svobodu své srbské země... A přijal je do Svého království nebeského jako mučedníky pokryté jejich krví, kteří zemřeli pro Tvou Svatou církev a Vlast... Požehnej jim svou milostí... Amen.“

UÇK utrpěla ztráty ve výši 200 mrtvých, 300 raněných a pěti zničených albánských tanků. Padli i tři cizinci v řadách UÇK a dva vojáci NATO: Francouz Arnord Pierre (1971) a Ital Francesco Giuseppe Bider (1961), a také alžírský dobrovolník UÇK Murad Muhammad Ali.

Vzpomínka na bitvu u Košare The hell of Koshare: The day when 200 Serbian heroes stood up against NATO vyšla na stránkách InSerbia Today 9. dubna 2016.